

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра акушерства, гінекології та перинатології ФПДО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

проректор з наукової роботи
проф. Наконечний А.Й.

«14» травня 2021 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ ТА ПІДЛІТКОВОЇ
ГІНЕКОЛОГІЇ»
(курс за вибором)

підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти – доктора філософії (PhD)

галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 222 Медицина

Обговорено й ухвалено
на методичному засіданні кафедри
акушерства, гінекології та
перинатології ФПДО

Протокол № 5
від «5» травня 2021 р.

Завідувач кафедри
проф. Пирогова В.І.

Затверджено
профільною методичною комісією
ФПДО

Протокол № 2
від «13» травня 2021 р.

Голова профільної методичної
комісії, – доц. Січкоріз О.Є.

Робочу навчальну програму з дисципліни за вибором «Актуальні питання дитячої та підліткової гінекології» підготовки докторів філософії за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація «Акушерство та гінекологія» склали:

Пирогова В.І., завідувачка кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

Шурпак С.О., доцент кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук.

Вереснюк Н.С., доцент кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук.

Рецензент:

Маркін Л.Б., член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором «Актуальні питання дитячої та підліткової гінекології» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; кваліфікації доктора філософії; галузь знань 22 Охорона здоров'я; спеціальність 222 Медицина спеціалізація «Акушерство та гінекологія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах» (23 березня 2016 року, №261), «Освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.)» (Протокол №7 - ВР від 29.06.2016 ЛНМУ імені Данила Галицького); «Робочої навчальної програми», затвердженої 21.02.2019 року; Наказу МОН України від 01.10.2019 року № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення сучасних світових досягнень в галузі дитячої та підліткової гінекології, набуття компетентностей для використання набутих знань у науковій, педагогічній та практичній діяльності.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Актуальні питання дитячої та підліткової гінекології» є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з дитячої та підліткової гінекології, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що має вирішувати актуальне наукове завдання в області підліткової гінекології, результати якого будуть мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

– **знати:** принципи етики та деонтології в дитячій та підлітковій гінекології; методи обстеження в гінекології дітей і підлітків; розвиток жіночих репродуктивних органів; стадії статевого розвитку дівчаток; періоди розвитку репродуктивної системи; етіологію, патогенез, клінічну картину порушень розвитку репродуктивної системи (передчасне статеве дозрівання, затримка статевого дозрівання); вади розвитку статевих органів у дівчат; порушення менструального циклу в пубертатний період; запальні захворювання статевих органів у дівчат; особливості пухлинних процесів статевих органів в дитячому і підлітковому віці; принципи підліткової контрацепції; перебіг і ведення підліткової вагітності; засади статевого виховання; клініку і особливості надання допомоги при травмах зовнішніх статевих органів у дітей та підлітків; проблему сексуального насильства з медичними та судово-медичними аспектами; форми медичної документації і правила їх оформлення.

– **вміти:** провести обстеження дітей і підлітків; оцінити стадії статевого розвитку дівчаток, визначити послідовність та обсяг додаткових обстежень; діагностувати порушення розвитку репродуктивної системи та вади розвитку статевих органів у дівчат; проводити заняття зі статевого виховання і здорового способу життя; вести медичну документацію; опрацювати та аналізувати державну, соціальну та медичну інформацію.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини **за спеціальністю «Акушерство та гінекологія»**, організувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі дитячої та підліткової гінекології, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, профілактики, перебігу та лікування гінекологічної патології у дівчат.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі дитячої та підліткової гінекології, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі дитячої та підліткової гінекології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків, лікування та профілактики гінекологічних захворювань у дівчат.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, огляду, спеціального клінічного обстеження, визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати обстеження дівчат, дані власних наукових досліджень із проблем дитячої та підліткової гінекології, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань дитячої та підліткової гінекології в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «Акушерство та гінекологія».

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з дитячої та підліткової гінекології в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі дитячої та підліткової гінекології.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно етіології, патогенезу, клінічних особливостей, діагностики, лікування та профілактики ускладнень гінекологічної патології у дівчат.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики і лікування гінекологічної патології у дівчат і підлітків з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продукувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі дитячої та підліткової гінекології з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані щодо гінекологічної патології у дівчат.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Акушерство та гінекологія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати, вдосконалювати сучасні методи обстеження дівчаток і підлітків.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики, лікування та профілактики гінекологічної патології у дівчат і підлітків.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання з дитячої та підліткової гінекології в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з дітьми і підлітками.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ ТА ПІДЛІТКОВОЇ ГІНЕКОЛОГІЇ»

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання/ семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год.)	Практ. (год.)	Семинар. (год.)	Сам. робота (год.)		
		Очна денна, очна вечірня форма					
Актуальні питання дитячої та підліткової гінекології	3 кредити /90 годин	8	28	8	46	за вибором аспіранта	Залік

Розділ	Назва теми	Години	Вид заняття (години)			
			лекції	практичні заняття	семінари	самостійна робота
1.	Етика та деонтологія в дитячій та підлітковій гінекології	4	-	-	-	4
2.	Методи обстеження в дитячій та підлітковій гінекології	6	-	4	-	2
3.	Періоди розвитку жіночої репродуктивної системи	6	2	2	-	2
4.	Фізичний і статевий розвиток дівчаток і дівчат-підлітків	6	-	4	-	2
5.	Передчасне статеве дозрівання	6	-	-	2	4
6.	Затримка статевого дозрівання	6	2	-	2	2
7.	Аномалії розвитку статевих органів у дівчаток	6	-	2	-	4
8.	Порушення менструального циклу в пубертатному періоді	6	2	2	-	2
9.	Запальні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	6	2	2	-	2
10.	Травми зовнішніх статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	6	-	2	-	4
11.	Пухлинні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	6	-	2	2	2
12.	Підліткова контрацепція	6	-	2	-	4
13.	Підліткова вагітність	6	-	2	-	4
14.	Статеве виховання підлітків	6	-	-	2	4
15.	Медичні та судово-медичні аспекти сексуального насильства	6	-	2	-	4
16.	Залікове заняття	2	-	2	-	-
	Разом	90	8	28	8	46

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(очна денна, очна вечірня)

Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Години
1.	Становлення жіночої репродуктивної системи у препубертатному і пубертатному віці	2
2.	Затримка статевого дозрівання	2
3.	Порушення менструального циклу в пубертатному періоді	2
4.	Запальні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
	Разом	8 год.

Тематичний план практичних занять

№	Назва теми	Години
1.	Методи обстеження в дитячій та підлітковій гінекології	4
2.	Періоди розвитку жіночої репродуктивної системи	2
3.	Фізичний і статевий розвиток дівчаток і дівчат-підлітків	4
4.	Аномалії розвитку статевих органів у дівчаток	2
5.	Порушення менструального циклу в пубертатному періоді	2
6.	Запальні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
7.	Травми зовнішніх статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
8.	Пухлинні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
9.	Підліткова контрацепція	2
10.	Підліткова вагітність	2
11.	Медичні та судово-медичні аспекти сексуального насильства	2
	Залік	2
	Разом	28 год.

Тематичний план семінарських занять

№	Тема	Години
1.	Передчасне статеве дозрівання	2
2.	Затримка статевого дозрівання	2
3.	Пухлинні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
4.	Статеве виховання підлітків	2
	Разом	8 год.

Тематичний план самостійної роботи

№	Тема	Години
1.	Етика та деонтологія в дитячій та підлітковій гінекології	4
2.	Методи обстеження в дитячій та підлітковій гінекології	2
3.	Періоди розвитку жіночої репродуктивної системи	2
4.	Фізичний і статевий розвиток дівчаток і дівчат-підлітків	2
5.	Передчасне статеве дозрівання	4
6.	Затримка статевого дозрівання	2
7.	Аномалії розвитку статевих органів у дівчаток	4
8.	Порушення менструального циклу в пубертатному періоді	2
9.	Запальні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
10.	Травми зовнішніх статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	4

11.	Пухлинні захворювання статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків	2
12.	Підліткова контрацепція	4
13.	Підліткова вагітність	4
14.	Статеве виховання підлітків	4
15.	Медичні та судово-медичні аспекти сексуального насильства	4
	Разом	46 год.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності аспірантів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) семінарські заняття,
- г) самостійна робота аспірантів (СРА).

Семінарські заняття передбачають використання сучасних інтерактивних методик:

- 1) дискусії;
- 2) мозковий штурм;
- 3) рольові ігри;
- 4) ситуаційний аналіз (кейс-метод);
- 5) метод «критичного випадку» (різновид кейс-методу);

Практичні та семінарські заняття передбачають:

- 1) засвоєння аспірантами основних положень клінічних рекомендацій міжнародних профільних асоціацій з питань сучасних методів діагностики, лікування й профілактики гінекологічної патології у дітей і підлітків;
- 2) обстеження аспірантами дівчаток і дівчат-підлітків з гінекологічною патологією;
- 3) оцінку впливу факторів ризику на розвиток гінекологічної патології у дівчаток і дівчат-підлітків;
- 4) аналіз та інтерпретацію аспірантами результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження дівчаток і дівчат-підлітків з гінекологічною патологією;
- 5) проведення диференційної діагностики і встановлення клінічного діагнозу із врахуванням соматичної патології у дівчаток і дівчат-підлітків;
- 6) призначення лікування дівчатам-підліткам з гінекологічною патологією згідно з сучасними клінічними протоколами, заснованими на даних доказової медицини;
- 8) вирішення ситуаційних клінічних задач, завдань за типом ліцензійного іспиту «Крок-3» і тестових завдань.

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу.

Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;

д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125

4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Фізіологічні особливості статевого розвитку дівчат і підлітків за віком.
2. Оцінка статевого розвитку дівчат-підлітків.
3. Періоди розвитку жіночої репродуктивної системи.
4. Аномалії розвитку репродуктивної системи у дітей і підлітків.
5. Аномальні маткові кровотечі в пубертатному періоді.
6. Порушення статевого розвитку.
7. Запальні захворювання жіночих статевих органів у дівчаток і дівчат-підлітків.
8. Гострий живіт у дитячій і підлітковій гінекології.
9. Пухлини статевих органів у дівчат.
10. Діагностика і надання допомоги при травмах статевих органів у дітей.
11. Контрацепція в підлітковому віці.
12. Перебіг вагітності у неповнолітніх.
13. Принципи статевого виховання підлітків.

8. ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Акушерство та гінекологія: у 4 т.: національний підручник / Кол. авторів.; за ред. Акад. НАМН України В.М. Запорожана. Т.3. Неоперативна гінекологія, 2014. – 928 с.

2. Гінекологія дитячого і підліткового віку: підручник / Кол.авторів.; за ред проф. Вовк І.Б. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 424 с.

3. Про внесення змін до первинних облікових форм та інструкцій щодо їх заповнення. Наказ МОЗ України від 21.01.2016 №29

Додаткова література англійською мовою

1. Obstetrics by Ten Teachers. 20th EDITION. © 2017 by Taylor & Francis Group, LLC <http://www.taylorandfrancis.com>.

2. Williams Obstetrics. F.G. Cunningham, K.J. Leveno, S.L. Bloom et al. 23rd ed. N.Y. : McGraw-Hill Co., 2010. 1441 p.

3. Every Woman Every Child. Saving lives, protecting futures: Progress report on the Global Strategy for Women's and Children's Health. New York: United Nations, 2015.

4. Adolescent gynecology: special considerations for special patients. Snook ML, Nayak S, Lara-Torre E, Sanfilippo JS. Clin Obstet Gynecol. 2012 Sep; 55(3):651-61. doi: 10.1097/GRF.0b013e31825caa0f.

5. Update on adolescent gynecology. Granada C, Omar H, Loveless MB. Adolesc Med State Art Rev. 2013 Apr;24(1):133-54.

6. Nathalie Fleming, Teresa O'Driscoll, Gisela Becker, Rachel F. Spitzer. Adolescent Pregnancy Guidelines. SOGC CLINICAL PRACTICE GUIDELINE. 2015. 37 (8): 740-756. DOI:[https://doi.org/10.1016/S1701-2163\(15\)30180-8](https://doi.org/10.1016/S1701-2163(15)30180-8)

7. Confidentiality in Adolescent Health Care. ACOG Committee Opinion, Number 803. Obstetrics & Gynecology: April 2020; 135 (4): e171-e177 doi: 10.1097/AOG.0000000000003770

Інформаційні ресурси:

Cochrane Library	www.update-software.com/cochrane/cochrane-frame.html
UpToDate	www.update.com
MEDLINE PubMed	www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
Medscape	www.medscape.com/Home/Topics/homepages.html
Clinical practice guidelines	www.guidelines.gov www.cma.ca/cpgs
Clinical Evidence	http://www.clinicalevidence.com